

PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR ORQALI TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARINI TADBIQ QILISH

Dadebayeva Nasiba

Osiyo Xalqaro Universiteti Xorazm filiali

Magistranti

Annotatsiya: Mazkur ilmiy ishda pedagogik texnologiyalar orqali ta'lim sifatini oshirish hamda innovatsion texnologiyalarni ta'lim jarayoniga tatbiq etish masalalari yoritilgan. Zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining ta'lim samaradorligini oshirishdagi ahamiyati ilmiy asosda tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: Pedagogik texnologiyalar, innovatsion texnologiyalar, ta'lim sifati, ta'lim jarayoni, interfaol metodlar, raqamli texnologiya.

Hozirgi davrda ta'lim tizimini rivojlantirish, uning sifat va samaradorligini oshirish har bir davlatning ustuvor vazifalaridan biri hisoblanadi. Jamiyat taraqqiyoti, ilm-fan va texnika yutuqlari, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivoji ta'lim jarayoniga yangicha yondashuvlarni joriy etishni taqozo etmoqda. Ayniqsa, raqobatbardosh kadrlar tayyorlash, o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini zamon talablariga mos shakllantirish ta'lim sifatini oshirishni talab etadi. Ta'lim sifatini ta'minlashda pedagogik texnologiyalar muhim o'rin tutadi. Pedagogik texnologiyalar ta'lim jarayonini ilmiy asosda rejalashtirish, tashkil etish va nazorat qilish imkonini beradi. Ular orqali o'quvchi shaxsini har tomonlama rivojlantirish, mustaqil fikrlashga o'rgatish va bilimlarni amaliyot bilan uyg'unlashtirish mumkin bo'ladi. Shu nuqtayi nazardan, pedagogik texnologiyalar orqali ta'lim sifatini oshirishda innovatsion texnologiyalarni tatbiq qilish masalasi dolzarb ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

Pedagogik texnologiya tushunchasi pedagogika fanida keng qo'llanilib, u ta'lim jarayonini aniq maqsadga yo'naltirilgan holda tashkil etish tizimi sifatida talqin etiladi. Ilmiy manbalarda pedagogik texnologiya o'qituvchi va o'quvchi faoliyatining uzviy bog'liqligi asosida rejalashtirilgan, natijaga yo'naltirilgan ta'lim jarayoni sifatida izohlanadi. Uning asosiy vazifasi ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish, o'quvchilarning bilimlarni ongli va puxta o'zlashtirishini ta'minlashdan iborat. Pedagogik texnologiyalar ta'lim mazmuni, shakli, metodlari va vositalarini yagona tizimga soladi. Bu esa ta'lim jarayonida izchillik, uzviylik va natijadorlikni ta'minlaydi. An'anaviy ta'limda o'qituvchi markaziy o'rinni egallagan bo'lsa, zamonaviy pedagogik texnologiyalarda o'quvchi shaxsi ta'lim jarayonining markaziga qo'yiladi. Natijada o'quvchilarning faolligi oshadi, bilim olish jarayoni samarali tashkil etiladi.

Innovatsion texnologiyalar ta'lim jarayoniga yangilik kiritish, uni takomillashtirish va zamon talablariga moslashtirishni anglatadi. Innovatsiya tushunchasi yangilik yaratish, uni amaliyotga joriy etish va samaradorligini ta'minlash jarayonini o'z ichiga oladi. Ta'lim sohasidagi innovatsiyalar pedagogik faoliyatni yangilash, o'qitish metodlarini takomillashtirish hamda ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Bugungi kunda innovatsion texnologiyalarni ta'lim jarayoniga tatbiq etish zarurati bir qator omillar bilan izohlanadi. Jumladan, o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan ehtiyojlarining o'zgarishi, axborot hajmining ortishi, mustaqil ta'lim olish ko'nikmalariga bo'lgan talabning kuchayishi innovatsion yondashuvlarni taqozo etmoqda. Innovatsion texnologiyalar yordamida ta'lim jarayonini individuallashtirish, o'quvchilarning qiziqish va imkoniyatlarini inobatga olish mumkin bo'ladi.

Interfaol metodlar innovatsion pedagogik texnologiyalarning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Ushbu metodlar o'quvchilarning dars jarayonidagi faol ishtirokini ta'minlaydi, ularni fikrlashga, muhokama

qilishga va xulosa chiqarishga undaydi. Interfaol metodlar asosida tashkil etilgan darslarda o'quvchi passiv tinglovchi emas, balki faol ishtirokchi sifatida namoyon bo'ladi. "Aqliy hujum", "Bahs-munozara", "Klaster", "Keys-stadi", "Rol o'ynash" kabi metodlar o'quvchilarda tanqidiy va ijodiy fikrlashni rivojlantiradi. Ushbu metodlardan foydalanish natijasida o'quvchilarning muloqot madaniyati shakllanadi, jamoada ishlash ko'nikmalari rivojlanadi. Bu esa ta'lim sifatining oshishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari zamonaviy ta'lim jarayonining ajralmas qismi hisoblanadi. Kompyuter texnologiyalari, internet resurslari, elektron darsliklar va ta'lim platformalari ta'lim jarayonini samarali tashkil etish imkonini beradi. AKT vositalari yordamida o'quv materiallarini ko'rgazmali va tushunarli shaklda taqdim etish, o'quvchilarning mustaqil ishlashini ta'minlash mumkin. Masofaviy ta'lim texnologiyalarining rivojlanishi ta'lim olish imkoniyatlarini yanada kengaytirdi. Bu esa ta'limning uzluksizligini ta'minlash, ta'lim sifatini oshirish va o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini kuchaytirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Ta'lim sifatini oshirishda o'qituvchining innovatsion faoliyati muhim ahamiyatga ega. Zamonaviy o'qituvchi pedagogik texnologiyalarni chuqur bilishi, innovatsion metodlardan samarali foydalana olishi va doimiy ravishda o'z ustida ishlashi lozim. O'qituvchining kasbiy kompetensiyasi ta'lim jarayonining sifati va natijadorligini belgilovchi asosiy omillardan biridir. Innovatsion faoliyat bilan shug'ullanuvchi o'qituvchi ta'lim jarayonini ijodiy yondashuv asosida tashkil etadi, o'quvchilarning individual xususiyatlarini inobatga oladi va ularni mustaqil fikrlashga yo'naltiradi. Bu esa ta'lim sifatining oshishiga xizmat qiladi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, pedagogik texnologiyalar orqali ta'lim sifatini oshirishda innovatsion texnologiyalarni tatbiq etish muhim

ahamiyatga ega. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar ta'lim jarayonini samarali tashkil etish, o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini rivojlantirish hamda raqobatbardosh kadrlar tayyorlashga xizmat qiladi. Shu bois ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalardan keng va samarali foydalanish ta'lim sifatini ta'minlashning muhim sharti hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdukarimov, M. Pedagogik texnologiyalar va ularning ta'lim sifatiga ta'siri. Toshkent: Fan va ta'lim, 2020.
2. arimova, N. Innovatsion texnologiyalar orqali o'qitish metodlari. Toshkent: O'zbekiston milliy pedagogika universiteti nashriyoti, 2019.
3. Yusupov, S. Interfaol metodlar pedagogik jarayonda. Samarqand: Samarqand davlat universiteti nashriyoti, 2018.
4. Raximova, D. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va ularning samaradorligi. Toshkent: O'qituvchi nashriyoti, 2022.